

Bomenboekje

Houden van bomen op je volkstuin

Volkstuin Vereniging Linnaeus
Stammerlandweg 25
1109 BR Amsterdam

In dit boekje wordt informatie gegeven over de regels voor het houden van bomen op een tuin van volkstuinvereniging Linnaeus.

Betekenis van bomen voor ons park

Waarom zijn bomen belangrijk voor ons?

- bomen zorgen voor een schonere lucht, zij halen CO2 uit de lucht en maken zuurstof aan
- bomen vangen overtollig water op
- bomen geven verkoeling
- bomen zijn een rustplek/voedingsplek voor dieren
- bomen zorgen voor een beter bodemleven
- bomen dragen bij aan de bio-diversiteit van ons park

Kortom : bomen hebben een grote betekenis voor ons (park).
In dit *Bomenboekje* beschrijven we de regels voor het (onder)houden van bomen, kappen en herplanten van bomen. Regels die niet alleen voor ons park gelden, maar vastgelegd zijn in de **Bomenverordening Gemeente Amsterdam**, die sinds oktober 2016 geldt.

In de **Bomenverordening Gemeente Amsterdam** staan de regels voor kap, behoud, bescherming, handhaving en compensatie van alle bomen van de gemeente Amsterdam. Deze regels gelden voor bedrijven, inwoners en (volks)tuinders in Amsterdam. De Gemeente Amsterdam zorgt er zo voor dat het bomenbestand in de stad en haar omgeving behouden blijft en dat er zorgvuldig wordt omgesprongen met de bomen. (Het woord 'verordening' staat voor het geheel van regels dat door de overheid is vastgesteld en waar je je als burger aan dient te houden).

Wat zijn de belangrijkste regels in de Bomenverordening :

- **Behoud van bomen staat op de eerste plaats**

Bomen zijn schaars. Een gezond bomenbestand is belangrijk. Bomen zorgen niet alleen voor een prettig leefklimaat, maar ook voor verkoeling, wateropname, schone lucht, hebben ecologische waarde en bevorderen de leefbaarheid van de stad. Het bomenbestand moet zoveel mogelijk in stand worden gehouden.

- **Wat is een boom?**

In de verordening is de omschrijving van een boom:
Een houtachtig opgaand gewas, **zowel levend als dood**, met een omtrek van minimaal 31 cm op 1.30 m hoogte. Bij meerstammigheid geldt de dikste stam.

- **Wanneer is een kapvergunning verplicht?**

Een kapvergunning is verplicht voor het kappen van elke levende maar **óók** dode boom én struik waarvan de stam of de vertakkingen op 1.30 m hoogte (vanaf de grond gemeten) een omtrek heeft van meer dan 31 cm.

Uitzonderingen hierop**:**

- Als er sprake is van **herhaald** knotten/snoeien in het kader beheer/regulier onderhoud.
- Als er sprake is van snoeien tot maximaal 20% van beoogde boom/struik.

- **Bij iedere kapvergunning herplant**

Om het bomenbestand op peil te houden geldt de regel dat voor elke boom die gekapt is, herplant binnen 1 jaar verplicht is.
De eisen aan herplant per boom zijn:

- Een boom met een omtrek van 18-20 cm op 1 meter hoogte
  of
- Twee grote struiken (bij aanplant groter > 1.50 m).

Achterin dit Bomenboekje staat een visueel schema van de gemeente. Dit geeft een goed beeld van de regels. Wilt u meer weten? Kijk dan op de website van de Gemeente Amsterdam: https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/groen/bomen/
Scroll naar beneden waar je bij "Zie ook" kunt klikken op "Bomenverordening".

Is de vereniging Linnaeus verantwoordelijk voor de bomen?
Ja, alle bomen op ons complex vallen onder de **Bomenverordening Gemeente Amsterdam**.
De vereniging is pachter van het terrein en uit dien hoofde zakelijk gerechtigde en juridisch verantwoordelijk voor de bomen in de tuinen.
De vereniging is dus verplicht zich te houden aan de **Bomenverordening Gemeente Amsterdam.**

Meerjarenvergunning
Voor organisaties met veel bomen, zoals Artis, begraafplaatsen, volkstuinen en woningbouwcorporaties kost het veel tijd om per boom een vergunning aan te vragen. Daarom biedt de **Bomenverordening** de mogelijkheid een zogenaamde meerjarenvergunning aan te vragen op basis van een beheerplan. Dit is een vergunning voor het kappen van meerdere bomen voor een periode van (maximaal) 3 jaar. Onze vereniging heeft deze meerjarenvergunning.

Hoe is het bij de Volkstuinvereniging Linnaeus geregeld?

De Bomencommissie
Bij Linnaeus is er de Bomencommissie die nagaat of de regels, zoals vermeld in de Bomenverordening Gemeente Amsterdam, op het terrein nageleefd worden. De Bomencommissie adviseert het bestuur over bomen op het volkstuincomplex, bijvoorbeeld over zieke bomen, onderhoud van bomen, bomen die elkaar verdringen, over bomen die geschikt zijn om aan te planten in een volkstuin en over het kappen van bomen. De Bomencommissie houdt een Bomenregistratiesysteem bij van alle bomen, die in de volkstuinen staan. Bij verkoop van een huisje wordt de tuin namelijk door de Bomencommissie gewaardeerd.

Waardering van de tuin
De Gemeente Amsterdam is eigenaar van het terrein waarop de volkstuinen staan van de vereniging Linnaeus. De vereniging betaalt jaarlijks pacht voor de huur van het terrein aan de gemeente. Als een tuin vrij komt op Linnaeus koopt de nieuwe tuinder de opstallen, maar niet de tuin. De tuin is ter beschikking gesteld met de hierin aanwezige beplanting. De bomencommissie waardeert bij verkoop de beplanting en de aanwezige bomen in de tuin. Er wordt een apart boomrapport opgesteld. In dit boomrapport staat vermeld welke bomen in de tuin staan, de hoogte, de dikte, de conditie, de natuurwaarde. Tevens wordt aangegeven of sommige bomen behouden moeten blijven en welke bomen kapvergunningplichtig zijn. De koper van de tuin krijgt een kopie van dit boomrapport. Bij koop van een tuin aanvaardt de koper onderhoudsplicht voor de aanwezige bomen en voor de tuin.
Bijkomstigheid van het boomrapport is dat er zo een overzicht ontstaat van de aanwezige bomen in de tuinen van Linnaeus.

Adviesfunctie
De Bomencommissie geeft (indien gewenst) ook advies aan tuinders over de bomen in de tuin. De tuinder kan dan het formulier 'Aanvraag boomadvies' invullen. Dit formulier is te vinden onderaan de digitale Nieuwsbrief bij digitale formulieren en op de website onder het tabblad 'Voor onze leden' en dan weer bij 'digitale formulieren' (2^{e} kopje) en dan onder het hoofdje 'Beheer complex'.

De bomencommissie komt dan bij de tuinder kijken. Er wordt van elke boom een rapport ingevuld. In dit rapport staan alle gegevens van de boom; de omvang, gezondheid, hoogte, leeftijd, conditie, levensverwachting, natuur- en beeldwaarde, betekenis voor dieren en planten, alsmede het advies aan de tuinder

De vereniging heeft in navolging van de Bomenverordening Gemeente Amsterdam de volgende regels opgesteld over de bomen voor het park

1. Het is niet toegestaan, houtopstanden die vallen onder de Bomenverordening Gemeente Amsterdam en die in de ter beschikking gestelde tuinen staan en/of in het openbaar groen, te kappen of met meer dan 20% te snoeien zonder toestemming van het bestuur.

2. Dit betreft de volgende houtopstanden:
   a. Bomen waarvan de stam - op 130 cm hoogte vanaf de grond gemeten- een doorsnede heeft van meer dan 10 cm of een omtrek van meer dan 31 cm.
   b. Struiken die vertakkingen hebben, waarvan er tenminste één, op 130 cm hoogte, vanaf de grond gemeten, een omtrek heeft van meer dan 31 cm.

3. Kappen van deze houtopstanden, na het afgeven van een kapvergunning, vindt alleen plaats in de periode(s) van 15 november tot 1 maart.
   Noodkap is hierop de enige uitzondering.

4. De kosten voor het aanvragen van de vergunning zijn voor de Vereniging. De tuinder kan zelf kappen of de kap laten uitvoeren door de vereniging. Dit is niet gratis. De tarieven worden jaarlijks tijdens de ALV vastgesteld. De Bomencommissie bepaalt na toestemming kap of er sprake is van het klein, middel of groot tarief; daarbij wordt ook de soort boom meegenomen en moeilijkheidsgraad om de boom te kappen. De tuinder regelt zelf de afvoer van het gekapte hout. Als tuinder dat wenst, kan de vereniging ondersteuning bieden.

5. De tuinder is (conform de **Bomenverordening**) verplicht tot herplant van een (bij voorkeur inheemse) boom waarvan de stam tussen de 18 tot 20 cm omtrek heeft op 100 cm vanaf de grond gemeten of tot het planten van 2 grote (bij voorkeur inheemse) struiken, die 150 cm hoog zijn bij aanplant. Aanplant vindt plaats op eigen kosten. Is herplant in eigen tuin niet mogelijk of niet gewenst, dan betaalt de tuinder aan de vereniging een bedrag van € 150,- per te kappen houtbestand voor het Linnaeus Bomenfonds.

6. Herplant moet binnen 1 jaar na het verlenen van de kapvergunning worden gerealiseerd. Wat de tuinder wilt herplanten is een eigen keuze. De tuinder krijgt een herplantformulier toegestuurd waarop vermeld wordt wat er herplant is.

7. De Bomencommissie controleert of de herplant voldoet aan de regels. Bij akkoord, krijgt de tuinder een bevestiging. Bij niet akkoord, krijgt de tuinder een rekening van de vereniging ad € 150,- per boom. Dit bedrag komt ten goede van het Linnaeus Bomenfonds.

8. Wordt een boom of struik die valt onder de **Bomenverordening Gemeente Amsterdam** zonder toestemming van het bestuur, dus zonder vergunning, gekapt, dan wordt de tuinder beboet met een bedrag van € 250,- en wordt er melding gedaan bij de Groenbeheerder van de Gemeente. De mogelijke consequenties van de melding bij de Gemeente worden doorbelast aan de betreffende tuinder. Recidive kan conform de statuten leiden tot aanvraag royement.

9. Bij iedere constatering van illegaal kappen, ernstige verwaarlozing of ernstige beschadiging van een boom of meerdere bomen kan en zal de verplichting tot herplant worden opgelegd.

Verzoek tot kapvergunning bij de Bomencommissie
Indien de tuinder een boom wil kappen, dan wordt er uiteraard gekeken naar de regels van de **Bomenverordening** en wordt er een afweging gemaakt van alle belangen. Er wordt bij de beslissing gekeken naar meerdere criteria; bijvoorbeeld de variëteit van bomen op het complex en in het vak. Beeldbepalende, zeldzame, volgroeide, oude en grote bomen genieten extra bescherming. Deze zijn immers niet of slechts met hoge kosten te vervangen.

Er kunnen diverse redenen zijn waarom een tuinder een boom wil kappen. Bedenk dat deze redenen zwaarwegend moeten zijn om tot kap over te gaan. Zo zijn bijvoorbeeld schaduw, belemmering van uitzicht, overmatig bladafval, wortelopdruk, allergie voor stuifmeel, schade door zaden en vruchten geen reden tot kap.
Angst voor omwaaien of afvallende takken zijn alleen reden tot kap als bij controle blijkt dat er direct gevaar is voor omvallen en snoei geen optie is.
Ook de aanwezigheid van de eikenprocessierups is geen reden tot kap. Eikenrupsen kunnen gemeld worden bij de gemeente.

Dode bomen
Ook voor dode bomen is een kapvergunning vereist.
Als een boom dood is, wordt in principe advies tot kap gegeven. Indien het mogelijk, veilig en gewenst is, wordt geadviseerd de dode stam te laten staan. Dood hout is voor de natuur buitengewoon waardevol. Spechten en insecten gebruiken het dode hout.

Niet eens met het advies van de bomencommissie?
Is de tuinder het niet eens met het advies, dan kan hij/zij in beroep gaan bij het bestuur. Dit kan tot een second opinion leiden.

Positief advies tot kap of snoei van meer dan 20%
Bij positief advies tot kap ontvangt de tuinder van de vereniging een kapvergunning.
Deze kapvergunning staat op naam van de tuinder en geldt alleen voor de boom waarvoor de kapvergunning is aangevraagd. De kapvergunningen worden jaarlijks gepubliceerd in de digitale Nieuwsbrief. De kap zelf kan uitgevoerd worden tijdens de kapperiode (15 november tot 1 maart).

Wat te doen bij toestemming kap

- Zelf regelen

of

- Advies aanvragen bij het bestuur

Aandachtspunten bij het houden van bomen op de volkstuin

Tot slot nog een aantal aandachtspunten rond het houden van bomen op de volkstuin, waaronder het verwijderen van zaailingen, het Iepenprotocol van de Gemeente Amsterdam en een overzicht van geschikte bomen voor herplant op de tuin na kap van een boom.

Zaailingen verwijderen in de eigen tuin
Bomen dragen vruchten of zaden die op de grond vallen of door de wind verspreid worden. In een volkstuin kunnen deze vruchten of zaden wortelen en opkomen: het worden dan zaailingen genoemd. Tenzij deze zaailingen een toegevoegde waarde op de tuin hebben, wordt aangeraden deze spontaan opgekomen eiken, essen, esdoorns, berken, elzen en dergelijke die nog geen 10 centimeter in doorsnee zijn, zelf weg te halen. Uiteraard kan hierover advies gevraagd worden aan de Bomencommissie. Advies: controleer uw tuin jaarlijks op deze zaailingen.

Iepenprotocol Gemeente Amsterdam

Iepen, klein of groot, mogen door tuinders niet zomaar gekapt en afgevoerd worden. Voor iepen in Amsterdam gelden speciale regels. Dat is vanwege de besmettelijke iepziekte die veel schade toebrengt onder de iepen. Zieke iepen kunnen gezonde iepen aansteken.

Iepen moeten verwijderd worden volgens de voorschriften van de gemeente Amsterdam. In het kort komt het erop neer dat iepenhout niet zomaar vervoerd mag worden. Ook mag het hout niet zomaar gebruikt worden voor takkenrillen en andere toepassingen.

Heeft u een zieke iep in uw tuin staan of twijfelt u aan de gezondheid van de iep, dan kunt u de iep melden bij de gemeente Amsterdam, iepen@amsterdam.nl. De gemeente komt de iep dan inspecteren en zo nodig verwijderen.

Herplant
Op de website staat bij ‘Alles over bomen’ (zie tabblad ‘Voor onze leden’) een lijst met geschikte bomen voor herplant; de lijst biedt een korte be- en omschrijving van (vooral) kleinere bomen, die meerwaarde opleveren voor de leefomgeving van vogels, vlinders en bijen. Ook staat er op de website een lijst met geschikte struiken voor vogels onder het tabblad ‘Natuurlijk tuinieren’ bij ‘Biodiversiteit op Linnaeus en ondersteuning daarvan’.

Dit *bomenboekje* is tot stand gekomen onder redactie van de Bomencommissie,
dd 28 februari 2025
De tekst staat ook op de website.

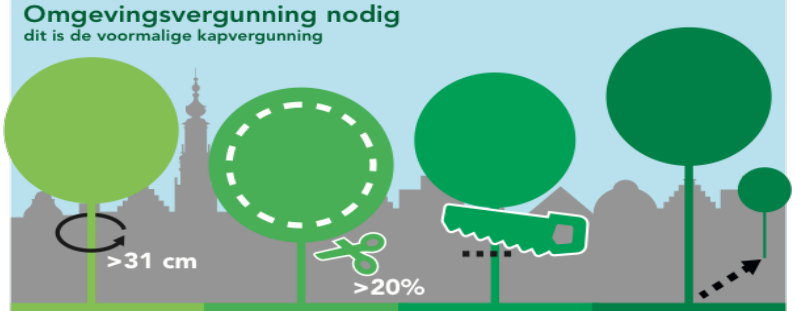
Gemeente Amsterdam

Aanpak kappen, snoeien en herplanten

Amsterdam is een van de groenste steden van Europa en dat houden wij graag zo. In de gemeente gelden daarom regels over het kappen van grote bomen en struiken, en het compenseren hiervan.

Omgevingsvergunning nodig

dit is de voormalige kapvergunning

Stammen met meer dan 31 cm omtrek of meer dan 10 cm doorsnede	Meer dan 20% snoeien. Let op: top nooit snoeien	Eerste keer knotten	Verplaatsen

Geen omgevingsvergunning nodig

de kap wel herplanten of compenseren

Besmettelijke boom-ziekten (waarvoor goedkeuring verleend)	Minder dan 20% snoeien. Let op: top nooit snoeien	Veiligheid (noodkap)	Knotten na eerste keer

Gekapte bomen herplanten of compenseren

in overleg met de vergunningverlener

Zelfde dikte/leeftijd boom op een andere plek*	Meer bomen, dunner van omtrek	Minder bomen, dikker van omtrek	Geldwaarde boom in herplantfonds**

Speciale vergunning

één jaarvergunning voor het kappen van meerdere bomen bij begraafplaatsen, volkstuinen, woningbouwcorporaties, etc. conform beheerplan

Beheerplan stap 1: welke bomen blijven staan	Beheerplan stap 2: plan voor herplanten	Beheerplan stap 3: communicatie met de buurt	De jaarvergunning is max. 3 jaar geldig

* Vergunningverlener beoordeelt of er sprake is van een uitzondering.
** Het geld uit het herplantfonds wordt gebruikt voor nieuwe aanplant van bomen. Grotere uitbreidingsgebieden zorgen voor een eigen herplantfonds.

Deze infographics afgeleid uit de bomenverordening. Besluiten zijn met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. U kunt echter geen rechten ontlenen aan de gemeente aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke onjuistheden.